

The background of the cover is a close-up of rusted metal with a vertical grain. A tree branch is positioned horizontally across the upper third of the image. A dark, wavy shadow is cast across the lower half of the image.

Utviklingen på arbeidsmarkedet

i Akershus 2017 – 2018

NAV Akershus

Innhold

Oppsummering	1
Innledning	2
Om NAV i Akershus og fylkets særtrekk	2
Etterspørselen etter arbeidskraft i Akershus	3
Den totale sysselsettingen	4
Sysselsettingen i de enkelte næringene	5
Svært konjunkturutsatte næringer	5
Moderat konjunkturutsatte næringer	7
Lite konjunkturutsatte næringer	9
Tilbudet av arbeidskraft i Akershus.....	10
Befolkningsutviklingen	11
Arbeidsstyrken og yrkesdeltakelsen	11
Pendling	12
Tilpasningen på arbeidsmarkedet og stramhetsvurdering	13
Arbeidsledigheten i Akershus	13
Vurdering av fjorårets anslag	14
Appendix	15

Oppsummering

Optimisme i arbeidsmarkedet

Arbeidsmarkedet har blitt gradvis bedre gjennom hele 2017, og det er tegn til bedring på flere områder. Dette støttes av kvartalsvis nasjonalregnskap fra SSB, NHOs økonomibarometer og NAVs arbeidsmarkedsprognose for landet. Flere analysemiljøer viser til at konjunkturbunnen er nådd, og at vi nå er inne i en moderat oppgangskonjunktur. Virksomhetene er i stor grad optimistiske, og oppturen er bredt basert på de mange næringene som hadde sysselsettingsvekst fra 2015 til 2016. Næringer knyttet til petroleumsvirksomhet har fremdeles noe vanskelige vekstvilkår, men også her ser bunnen ut til å være nådd, og man er forsiktig optimistiske.

I Akershus var det Vestregionen (Asker og Bærum) som ble hardest rammet av oljeprisfallet da mange av virksomhetene her er knyttet til denne næringen. Regionen sliter fremdeles med etterdønningene. Regionen er den eneste i fylket som hadde nedgang i sysselsettingen, men NAV Akershus anslår en forsiktig vekst også her i tiden framover. Øvre Romerike har stått for en stor del av sysselsettings- og befolkningsveksten i fylket, og er en region med god driv. For fylket som helhet anslår NAV Akershus en vekst i sysselsettingen på 1,6 prosent i 2017 og to prosent i 2018.

Befolkningen i Akershus fortsetter å vokse, og ved utgangen av 3.kvartal 2017 hadde fylket allerede nådd SSBs mellomalternativ for befolkningsvekst i inneværende år. Dette skyldes hovedsakelig høy innenlandsk innflytting i 2.kvartal, og at innvandringen ligger på samme nivå som i 2016. Dette førte til høy folkevekst 2.kvartal. Det antas derfor at befolkningen i 2017 vil øke med 1,6 prosent, og at veksten i arbeidsfør alder (15-74 år) vil være på 1,9 prosent.

Arbeidsstyrken vokste formidabelt i 2017 med 2,7 prosent, og NAV Akershus tror veksten i arbeidsstyrken vil fortsette videre inn i 2018. De positive tegnene i arbeidsmarkedet vil medføre en fortsatt høy tilflytting til fylket. Det gjør at vi forventer en vekst i arbeidsstyrken på to prosent i 2018. Yrkesdeltakelsen økte med en prosent fra 2016 til 2017, og vi forventer at den holder seg stabilt i 2018 på 72,1 prosent.

Akershus er fylket med flest utpendlere, og nest flest innpendlere etter Oslo. Både ut- og innpendlingen økte i 2016, men utpendlingen økte mest. Til sammen har nettoutpendlingen økt med tre prosent. Når vi legger til grunn at både befolkningen ved innflytting og sysselsettingen vil øke, antas det at både ut- og innpendlingen vil øke. NAV Akershus tror at nettoutpendlingen vil øke i 2017 og 2018, men mer forsiktig enn i 2016.

Ledigheten gikk mye ned gjennom hele 2017, og årsgjennomsnittet ble 6 800 personer, som er 2,1 prosent av arbeidsstyrken. Oppgangskonjunktoren vi nå er inne i vil føre til at ledigheten synker ytterligere. Endringer i ledighetsnivået blir påvirket av både endringer i sysselsettingen og i arbeidsstyrken. Når vi antar at arbeidsstyrken vil ha en høyere vekst enn sysselsettingen vil ledigheten reduseres. I kombinasjon med et svært gunstig arbeidsmarked er det rimelig å anta at ledigheten vil fortsette å falle. NAV Akershus forventer at årsgjennomsnittet for ledigheten i 2018 vil bli 6 350 personer, eller 1,9 prosent av arbeidsstyrken.

Innledning

Hvert år utarbeider NAV Akershus en prognose for arbeidsmarkedet i fylket. I denne prognosen vurderes arbeidsmarkedets utvikling i 2017 og 2018. Sysselsettingen og utviklingen i utvalgte næringer beskrives i første del av rapporten. Deretter beskrives befolkningen og utviklingen i arbeidstilbudet. Til slutt drøftes tilpasningen i arbeidsmarkedet og utviklingen i arbeidsledigheten. I arbeidet med prognosen bruker NAV Akershus først og fremst egne statistikker. Statistikk fra Statistisk sentralbyrå, som sysselsettingsstatistikk og Arbeidskraftundersøkelsen (AKU), samt nasjonalregnskap og strukturstatistikk, er andre viktige kilder.

Om NAV i Akershus og fylkets særtrekk

Akershus er et sammensatt fylke med forskjeller mellom kommuner og regioner. Forskjellene vises i sentrale variable, som sysselsetting, ledighet, befolkningsvekst og næringsstruktur. For å gjøre det enklere å se variasjonene kan det være nyttig å dele kommunene inn i regioner. Gjør vi det kan vi snakke om fire regioner i Akershus:

- *Øvre Romerike*
(Hurdal, Nannestad, Eidsvoll, Nes, Ullensaker og Gjerdrum)
- *Nedre Romerike*
(Nittedal, Lørenskog, Skedsmo, Rælingen, Fet, Sørum og Aurskog-Høland)
- *Vestregionen*
(Asker og Bærum)
- *Follo*
(Enebakk, Oppegård, Nesodden, Frogn, Ås, Ski og Vestby)

Øvre Romerike kjennetegnes av å ha mange sysselsatte i transportsektoren. Det er Ullensaker og nærheten til Oslo Lufthavn som bidrar til dette. Nettopp på grunn av Oslo Lufthavn har regionen også mange sysselsatte innen overnatting og servering.

Region Øvre Romerike hadde en svært høy vekst i sysselsettingen på 4,4 prosent i 2016. I samme tidsrom ble den registrerte ledigheten redusert med 6,3 prosent. Stramheten i arbeidsmarkedet er merkbar da «flyplassbedriftene» i denne regionen har spesielle utfordringer når det gjelder å finne arbeidskraft. De er avhengige av å vinne anbud, ansatte må ha plettfri vandel¹ og helst førerkort da turnusarbeid er betydelig, og arbeidstiden ikke er tilpasset kollektivtilbudet. NAV Akershus møter denne utfordringen ved å rette ekstra markedsinnsats mot

¹ For å kunne jobbe på en flyplass er sikkerhetsklarering nødvendig. Til dette kreves plettfri vandel.

«flyplassbedriftene» for å bedre kunne levere på arbeidskraftbehovet.

Faktaboks Sysselsatte – personer i arbeid

Sysselsatte er personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuka/-dagen, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militærtjeneste regnes som sysselsatte. Sysselsatte er summen av lønntakere og selvstendig næringsdrivende (eiere). Ufrivillig helt permitterte, med en sammenhengende varighet på inntil 3 måneder, blir regnet som sysselsatte, midlertidig fraværende.

Region Vest skiller seg også ut. Tradisjonelt har ledigheten i denne regionen vært lav, men siden Vestregionen har nesten all sysselsetting i fylket innen bergverksdrift og utvinning (oljerelatert) har regionen blitt hardt rammet av oljekrisen. Det har tatt tid for regionen å komme på fote igjen, og det er kun i siste kvartal av 2017 vi ser en bedring innen bergverksdrift og utvinning.

Vestregionen kjennetegnes dessuten av å ha mange sysselsatte innen informasjon og kommunikasjon, samt teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift. En del av disse virksomhetene er nært knyttet til oljerelatert virksomhet, noe som gjorde at konjunkturedringene relatert til olje slo bredt innover sysselsettingen i regionen. Det ser vi også av ledighetsutviklingen innen ingeniør og ikt-yrkene i Vest. NAV Akershus har i samarbeid med Eurestjenesten arrangert flere «Jobbmesser» for ingeniører, og ledigheten blant ingeniørene ser endelig ut til å minke mot slutten av 2017.

Akershus har lite tradisjonell industri, og næringen sysselsetter stadig færre. Det er Vestregionen og Nedre Romerike som sysselsetter flest personer innen næringen. Virksomhetene i industrinæringen i de to regionene har ulik karakter. Nedre Romerike har store virksomheter innen næringsmiddel-, drikkevare- og kjemisk industri. I Vest er det

store virksomheter innen data- og elektronisk industri, samt maskin- og transportindustri. Det er tydelig at industribedriftene i Vestregionen er tilknyttet oljebransjen da antallet sysselsatte i næringen i Vestregionen ble kraftig redusert i 2015 og 2016. I 2016 var det derimot vekst i sysselsettingen i industrien i de tre andre regionene, men veksten var ikke stor nok til at industrinæringen i sum vokste i fylket.

Follo og Nedre Romerike er relativt like i næringsstrukturen, og ligner også mer på næringsstrukturen i fylket forøvrig. Varehandel og helse- og sosialtjenester sysselsetter til sammen 45 prosent av alle sysselsatte i de to regionene. I Nedre Romerike vokste sysselsettingen med én prosent i 2016, ledsaget av en stor reduksjon i ledigheten på 6,4 prosent. I Follo var sysselsettingsveksten på 2,2 prosent, men ledigheten lå mer stabilt med en reduksjon på 0,7 prosent.

På bakgrunn av ulik næringsstruktur har regionene en noe ulik utvikling på arbeidsmarkedet når det kommer til tilbud og etterspørsel, og har følgelig forskjellige behov. Som følge av stor aktivitet i tilknytning til Oslo Lufthavn har Øvre Romerike stor vekst i befolkningen og i arbeidsstyrken, hvorav de tre andre regionene har noe lavere vekst. Dette vil medføre at arbeidssøkere må øke sin mobilitet når de søker arbeid. Det er tegn til at det er tilfelle. I kapitlet som omhandler befolkningsvekst skal vi se at befolkningsveksten og arbeidsstyrkeveksten i Akershus i stor grad kan forklares av innenlands flytting. Det er tydelig at Øvre Romerike tiltrekker seg mange mennesker, og er drivkraften i det totale arbeidsmarkedet i Akershus.

Tabell 1 Endring i prosent fra 2015 til 2016, regioner i Akershus

	Arbeidsstyrke	Ledighet	Sysselsetting	Befolkning
Follo	1,3 %	-13,7 %	2,2 %	1,3 %
Vest	2,2 %	-8,0 %	-0,5 %	1,3 %
Nedre Romerike	3,2 %	-13,0 %	1,0 %	1,8 %
Øvre Romerike	4,8 %	-11,3 %	4,4 %	2,7 %

Ledigheten i NAV Akershus har alltid ligget lavere enn landsgjennomsnittet. Det skyldes

en rekke forhold. Nærheten til Oslo fører med seg arbeidsplasser og befolkningsvekst. Boligprissituasjonen i Oslo og i randkommunene gjør at Akershus tiltrekker seg familier i etableringsfasen. Det vises i befolkningsutviklingen da veksten i aldersgruppen 25 til 35 år er større i Akershus enn i landet for øvrig. Antallet utpendlere kan også tolkes som et tegn på at boligprisene i Oslo betyr mye for befolkningsstrukturen i Akershus. Dette påvirker arbeidsledigheten i fylket.

En stor befolkningsvekst i aldersgruppen 25 til 35 år gjør at Akershus har en noe yngre befolkning enn vi ser i resten av landet. Samtidig viser statistikken at befolkningen i Akershus har høyere utdanning enn landsgjennomsnittet. Det er forskjeller mellom kommunene og regionene i Akershus når det gjelder ledigheten, men forskjellene har blitt mindre sammenlignet med 2016. Forskjell på laveste og høyeste registrerte ledighet som andel av arbeidsstyrken var på 1,6 prosentpoeng i november 2017. Forskjellene kan i noen grad forklares av kommune- og befolkningsstørrelse, men sammenfallet av ledighetsnivået og andre sosioøkonomiske variabler som inntekt, utdanning og gjennomstrømming i videregående skole tilsier at disse betyr mer hvis vi skal forklare ledigheten i fylket.

Ledighetsutviklingen og endringer i sysselsettingen i fylket omtales nærmere i de følgende kapitlene. Først skal vi ta en titt på etterspørselen etter arbeidskraft i Akershus siden den er et viktig utgangspunkt for befolkningsveksten og endringer i arbeidskrafttilbudet.

Etterspørselen etter arbeidskraft i Akershus

Etterspørselen etter arbeidskraft er forstått som summen av arbeidsgivernes behov for arbeidskraft. Etterspørselen måles i antallet sysselsatte² og den årlige veksten i denne. Det er mange forhold som påvirker etterspørselen, derfor følger vi nøye med på de økonomiske konjunktorene. De ulike næringene påvirkes dessuten forskjellig, så om det går godt i én næring går det ikke nødvendigvis like godt i en annen. Utviklingen

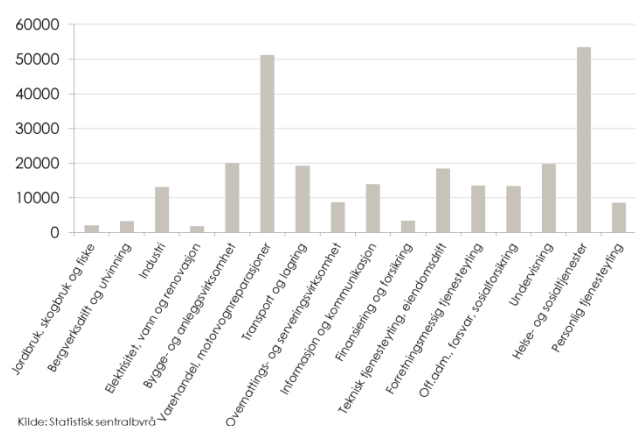
² Se også faktaboks om sysselsetting på side 2

i de ulike næringene blir beskrevet mer utførlig i de kommende kapitlene.

Den totale sysselsettingen

Næringsstrukturen i Akershus er dominert av to næringer. Figuren under viser at varehandel og motorvognreparasjoner og helse- og sosialtjenester sysselsetter til sammen 39 prosent av alle som jobber i Akershus. Andelen har holdt seg meget stabil over årene.

Figur 1 Næringsstrukturen i Akershus. Antall sysselsatte 2017

NAV Akershus støtter seg på en rekke kilder i vurderingen av sysselsettingen i fylket. Sysselsettingsstatistikken fra SSB er en viktig kilde, samt nasjonalregnskapet og struktur- og ordrestatistikken. NAVs egen utvalgsundersøkelse blant virksomhetene i Akershus tidligere i vår, NAVs bedriftsundersøkelse 2017, er en annen viktig informasjonskilde. Denne undersøkelsen følges opp av NAV Akershus sine lokale markedsundersøkelser blant virksomhetene i fylket på høsten.

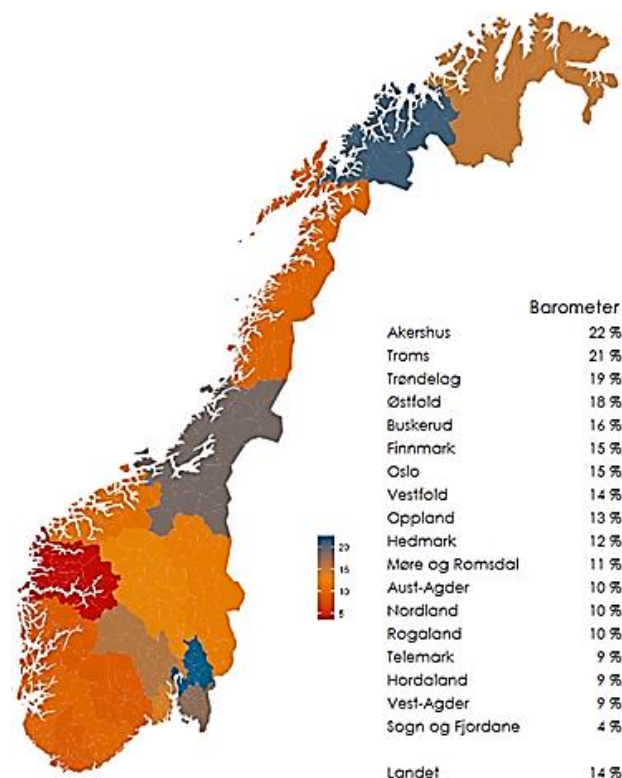
Faktaboks NAVs bedriftsundersøkelse

NAVs bedriftsundersøkelse kartlegger etterspørselen etter og mangel på arbeidskraft, både fylkesvis og innenfor den enkelte næring. Undersøkelsen gir et øyeblikksbilde av virksomhetenes etterspørsel etter arbeidskraft, og gir innsikt i eventuelle vansker med å skaffe den etterspurte kompetansen. Undersøkelsen gir i tillegg innsikt i virksomhetenes bemanningsbehov framover.

Undersøkelsen gjennomføres blant et representativt utvalg av alle landets offentlige og private virksomheter. Utvalget er trukket fra Bedrifts- og foretaksregisteret. 14 135 virksomheter svarte på undersøkelsen, og det gir en svarprosent på 72. Svarene samles inn fylkesvis. Undersøkelsen ble gjennomført fra 30. januar til 14. mars i år.

NAVs bedriftsundersøkelse for 2017 viser at virksomhetene i Akershus har de mest optimistiske forventningene til arbeidsmarkedet i landet. NAVs sysselsettingsbarometer 2017 (se faktaboks) viser at Akershus ligger på 22 prosentpoeng.

Figur 2 NAVs sysselsettingsbarometer

Fargeskalaen viser mest optimistiske virksomheter i mørkeblått og minst optimistiske virksomheter i mørkerødt

Faktaboks NAVs sysselsettingsbarometer

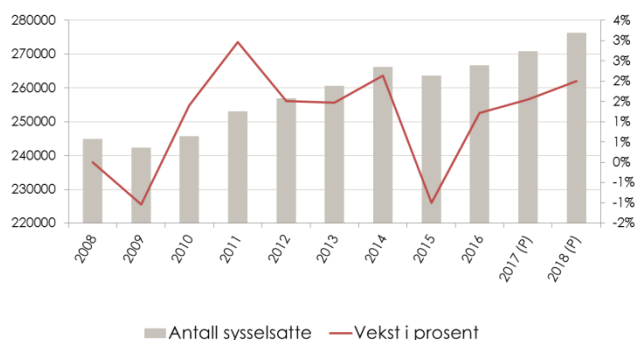
NAVs sysselsettingsbarometer viser om virksomhetene ventet å øke, redusere eller å ha samme antall ansatte det kommende året. Virksomhetenes forventninger til fremtidig sysselsetting tar temperaturen i arbeidsmarkedet og gir en pekepinn på hvilken utvikling vi kan vente oss i månedene som kommer.

Det var bygg- og anleggsnæringen, som nest etter bergverksdrift og utvinning, var den mest optimistiske næringen. Hele 45 prosent av virksomhetene forventet sysselsettingsvekst i 2017. Utviklingen i ledigheten har gjennom året 2017 bekreftet signalene fra bygg- og anleggsnæringen. 14 prosent av virksomhetene forventet sysselsettingsvekst i 2017. Utviklingen i ledigheten har gjennom året 2017 bekreftet signalene fra bygg- og anleggsnæringen. 14 prosent av virksomhetene forventet sysselsettingsvekst i 2017. Utviklingen i ledigheten har gjennom året 2017 bekreftet signalene fra bygg- og anleggsnæringen. 14 prosent av virksomhetene forventet sysselsettingsvekst i 2017.

redusert mye på et år. Høstens lokale markedsundersøkelse i Akershus viser også at virksomhetene i Akershus fremdeles har positive framtidsutsikter, og at optimismen er bredt fundert.

Det er samtidig mange ledige stillinger i Akershus. Antallet ledige registrerte stillinger har økt sammenlignet med i fjor, og det er en merkbar økning innen alle yrker. Det har imidlertid skjedd en endring i måten NAV registrerer ledige stillinger på slik at økningen ikke nødvendigvis representerer en økning i etterspørsel etter arbeidskraft. Det ble registrert flest ledige stillinger innen helse, pleie og omsorg, undervisning og butikk og salgsarbeid.

Figur 3 Utviklingen i sysselsettingen i Akershus.³ Prognose for 2017 og 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Sysselsettingen i Akershus vokste mye fra 2015 til 2016. Over 3 000 personer fikk arbeid i perioden, det var mer en dobbelt så mange som forventet i forrige prognoseperiode. Arbeidsmarkedssituasjonen er i merkbar bedring, og det er ikke lenger bare bygg og anlegg som slår positivt ut. Konjunkturoppgangen er bredere og bidrar til at flere næringer opplever bedre arbeidsmarkedsf forhold.

NAV Akershus forventer økt sysselsetting i 2017 og 2018, henholdsvis 1,6 prosent eller omtrent 4 100 personer i 2017, og to prosent eller litt fler mer enn 5 400 personer i 2018. Dette er en klar oppjustering fra forrige sysselsettingsanslag i november 2017.

³ Reduksjonen fra 2014 til 2015 skyldes tekniske forhold i statistikken. Se mer på <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/endring-i-datagrunnlaget-for-registerbasert-sysselsettingsstatistikk>

Utviklingen i Akershus er sterkere og raskere enn gjennomsnittet for landet for øvrig. Dette får konsekvenser for befolkningsvekst, fortetningsgrad, samt næringsstruktur og pendling framover, noe vi skal se mer på i senere kapitler.

Sysselsettingen i de enkelte næringene

For å forenkle omtalen av sysselsettingen i de enkelte næringene har vi valgt å konsentrere oss om de ti største næringene i Akershus. Disse påvirkes ulikt av konjunktorene. Derfor deler vi opp omtalen av sysselsettingen innenfor de enkelte næringene i tre underkapitler. Dette er 1) svært konjunkturutsatte næringer, 2) moderat konjunkturutsatte næringer og 3) lite konjunkturutsatte næringer. Vi begynner med de svært konjunkturutsatte næringene.

Svært konjunkturutsatte næringer

Industri:

Det er lite tradisjonell industri, og det er få store industribedrifter i Akershus. De viktigste industrigrenene er næringsmiddel-industri, produksjon av maskiner og utstyr, samt petroleum og kjemisk produksjon. I 2016 sysselsatte industrien i Akershus omtrent 13 100 personer.

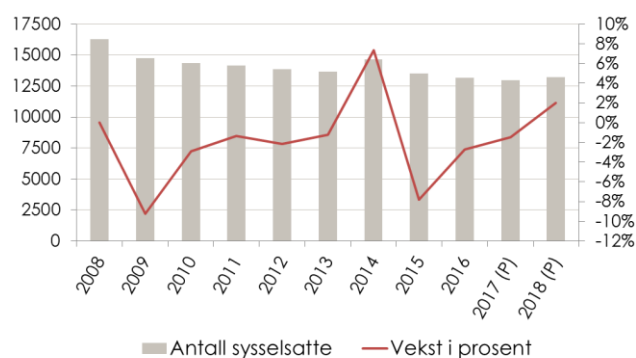
Arbeidskraftsundersøkelsen fra SSB viser at sysselsettingen i industrien falt på landsbasis. Dessuten er industribedriftene i Akershus nært knyttet til petroleumsindustrien som fortsatt merker etterdønningene etter oljenedturen. Typisk nok er det i Asker og Bærum reduksjonen har vært størst, den regionen i Akershus med flest virksomheter knyttet til petroleumsvirksomhet. Aker Solutions Subsea er et eksempel i så måte. Virksomheten reduserte bemanningen med om lag 550 personer i 2016. Dette fikk klare konsekvenser for sysselsettingen innen industrien i hele Akershus i 2017.

2017 viser tegn til nedgang for industrien i Akershus, og reduksjonen i sysselsettingen handler stort sett om situasjonen i Aker Solutions Subsea. Vi forventer en reduksjon i sysselsettingen på 1,5 prosent i 2017, det er om lag 200 sysselsatte. Forventninger om en bred konjunkturoppgang og bedre utsikter i oljerelatert virksomhet, men fortsatt svak

kronekurs peker mot en svak økning i sysselsettingen for 2018. Strukturstatistikken viser gode tall for næringsmiddelindustrien. Bedriftsundersøkelser viser at det er en overvekt av virksomheter som er optimistiske. En økning fra 2016. I tillegg viser ledighetsutviklingen positive tegn da det har vært en liten reduksjon i antallet ledige innen industrien gjennom hele 2017.

NAV Akershus ser små tegn til sysselsetningsvekst i industrien i 2018, og forventer at sysselsettingen øker med to prosent, det utgjør omtrent 260 sysselsatte.

Figur 4 Utviklingen i sysselsettingen i industrien. Prognose for 2017 og 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå

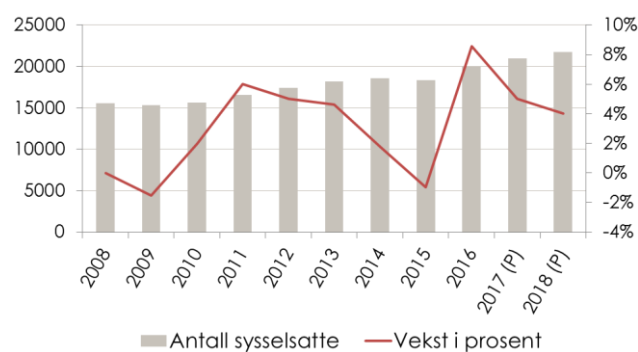
Bygg- og anlegg:

Bygg- og anleggsnæringen sysselsetter omtrent 19 900 personer i Akershus. Det gjør bygg og anlegg til den tredje største næringen i fylket, som er kjennetegnet av mange små og mellomstore virksomheter. Mange virksomheter etablerer seg for tiden i Akershus, hvorav HENT og FH Entreprenør er gode eksempler. Samtidig har sysselsetningsveksten i bygg- og anleggsnæringen vært formidabel fra 2015 til 2016. Sysselsettingen vokste med hele 8,6 prosent i perioden, og vokste mest i Vestregionen.

Oppgangen innen bygg- og anlegg har i hovedsak vært drevet av regjeringens ekspansive finanspolitikk og offentlige investeringsprosjekter. I samme periode har ledigheten i næringen falt mye, men vi ser nå en mer dempet utvikling. Det gjør at NAV Akershus forventer at sysselsettingen vil øke i 2017, men ikke like mye som i 2016. Veksten forventes å bli på omtrent 1000 sysselsatte, eller fem prosent. For 2018 er det utsikter til lavere vekst i både boligbygging og i offentlige anleggsinvesteringer. På landsbasis

vil det nok få et større utslag enn i Akershus, som nok kommer til å ha en mye sterkere befolkningsvekst enn resten av landet som følge av sterkere sysselsetningsvekst. Sysselsettingen innen bygg- og anlegg er forventet å øke med fire prosent i 2018, eller omtrent 800 sysselsatte.

Figur 5 Utviklingen i sysselsettingen i bygg- og anlegg. Prognose for 2017 og 2018

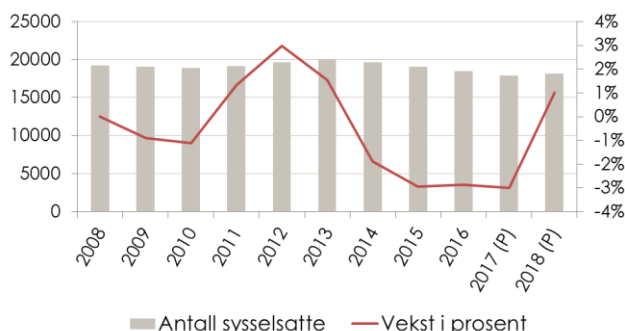
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift:

Den sjette største næringen i Akershus er teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift. Det Norske Veritas, Norconsult og Aker Engineering & Technology er de største virksomhetene, alle lokalisert i Bærum. Totalt sysselsettes omtrent 18 500 personer i næringen, det er syv prosent av alle sysselsatte i fylket. Disse virksomhetene driver med alt fra kjøp og salg av eiendom til advokattjenester og forskning og utvikling. Fra 2015 til 2016 gikk sysselsettingen i næringen ned. Reduksjonen ligger på omtrent tre prosent, rundt regnet 550 personer. Det er i Asker og Bærum at reduksjonen har skjedd da det er her de største virksomhetene ligger.

I 2017 ser det ut til at det fortsatt vil være en reduksjon i sysselsettingen. I 2016 kom det inn varsler om driftsinnskrenkninger som omfattet mer enn 900 personer. Det får konsekvenser for sysselsettingen i 2017. Derimot har forventninger om forsiktig vekst i investeringene knyttet til oljenæringen mot slutten av 2017 ført til gryende optimisme. NAV Akershus tror ikke vi ser effekt av denne veksten allerede i 2017.

Figur 6 Utviklingen i sysselsettingen i teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift. Prognose for 2017 og 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå

NAV Akershus tror ikke at bunnen er nådd innenfor teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift. Sysselsettingen vil reduseres med tre prosent i 2017, men situasjonen vil snu i 2018. NAVs bedriftsundersøkelse får støtte av NHOs økonomibarometer. Det er forventninger til et bedre arbeidsmarked i 2018. NAV Akershus anslår at teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift vil vokse med knappe én prosent, som er i underkant av 200 personer.

Moderat konjunkturutsatte næringer

Varehandel og motorvognreparasjoner:

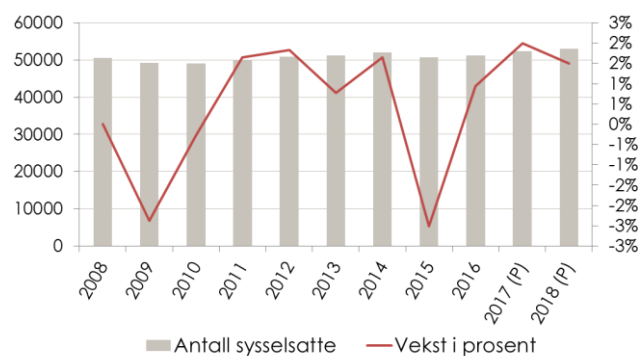
Dette er den nest største næringen i Akershus. Varehandel og motorvognreparasjoner sysselsetter 51 800 mennesker i Akershus, og det utgjør cirka 19 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Fra 2015 til 2016 økte sysselsettingen med knappe 0,9 prosent. Det er litt færre enn 500 personer. Den største veksten finner vi i Ullensaker. Det er Travel Retail Norway, som drifter blant annet taxfree-butikkene på Oslo Lufthavn, som sto for størsteparten av veksten. Det er flere store aktører i Akershus innenfor denne næringen. ASKO øst, Würth og Kolonial.no er store virksomheter med mer enn 500 ansatte.

Det er et bedre arbeidsmarked for næringen, og utsikter til økt sysselsetting i 2017. Fra 2016 har ledigheten innen varehandel og motorvognreparasjoner gått ned med i gjennomsnitt 12 prosent per måned. Utviklingen støttes til dels av kvartalsvise sysselsettingstall for landet. Dette, sammen

med omsetningsvekst i varehandelen, gir klare signaler på at sysselsettingen igjen skal øke i varehandelen.

Viktigere er det at det er etablert en ny terminal på Oslo Lufthavn. Det vil føre til ytterligere vekst i sysselsettingen, spesielt i Øvre Romerike. Forventninger til økt konsum og stabile renter, drar i samme retning. NAV Akershus forventer at sysselsettingen vil øke med to prosent i 2017. Det er omtrent 1 000 personer. I 2018 vil sysselsettingen vokse litt saktere, med om lag 800 personer, eller 1,5 prosent.

Figur 7 Utviklingen i sysselsettingen i varehandel og motorvognreparasjoner. Prognose for 2017 og 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå

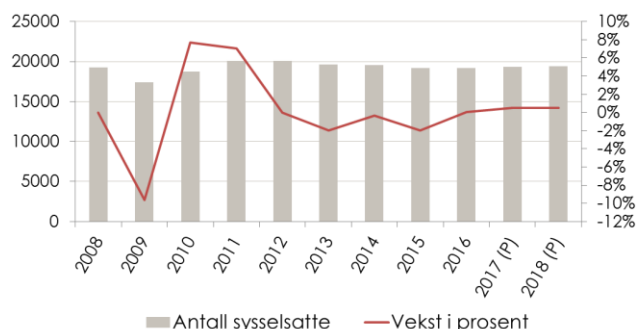
Transport og lagring:

Den femte største næringen er transport og lagring, som sysselsetter omtrent 19 200 personer. Det utgjør syv prosent av de sysselsatte i Akershus. Transportbedrifter er hoveddelen av næringen. I Akershus er det Posten Norge, og SAS som er de suverent største virksomhetene innen næringen.

Sysselsettingen innen transport og lagring har vært synkende fra 2013, men stabil i perioden fra 2015 til 2016. Det er små tegn til oppgang. Bedriftsundersøkelser viser at næringen er litt mer optimistiske enn i fjor. Flere virksomheter planlegger redusert bemanning, samtidig som flere planlegger å øke. Det tyder på at virksomhetene innen transport og lagring ikke er likt påvirket av konjunktorene. Det reflekteres i omsetningsindeksen for 3. kvartal som viser økt omsetning for næringen som helhet med unntak av postdistribusjon. Økt netthandel spiller positivt inn her, samt den nye terminalen på Oslo Lufthavn. Samtidig ble

ledigheten redusert med i gjennomsnitt 16 prosent fra i fjor, og virksomhetene melder om behov for sjåførere. NAV Akershus forventer dermed at sysselsettingen vil ta seg svakt opp i 2017 og 2018, og øke med 0,5 prosent i begge år. Dette utgjør færre enn 100 personer årlig.

Figur 8 Utviklingen i sysselsettingen i transport og lagring. Prognose for 2017 og 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå

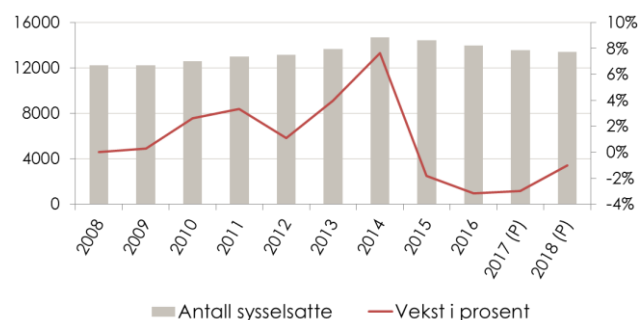
Informasjon og kommunikasjon:

Informasjons- og kommunikasjonsnæringen er den syvende største næringen i Akershus, og sysselsetter 14 400 personer. Det er 5,2 prosent av alle sysselsatte. Fra 2015 til 2016 gikk sysselsettingen ned med over 450 personer, eller 3,2 prosent.

I Akershus er det Bærum som sysselsetter flest innen informasjon og kommunikasjon. 73 prosent av de sysselsatte innen næringen jobber i denne kommunen. De største virksomhetene er Telenor, Evry og Accenture. Bærum har mange IT-jobber knyttet til oljesektoren, og kommunen merker fortsatt effektene fra oljekrisen.

Ledigheten innen IKT-yrker er redusert i løpet av 2017. Antallet ledige stillinger innen samme yrkeskategori er samtidig god. På den annen side er det varslet om drifts-innskrenkninger for over 500 personer innen informasjon og kommunikasjon. Samtidig flytter IBM fra Oppegård til Skøyen i Oslo, som vil gjøre at sysselsettingen i næringen vil reduseres ytterligere i fylket. NAV Akershus mener det er lite sannsynlig at virksomhetene vil øke sysselsettingen med det første. Snarere vil sysselsettingen fortsette å krympe med tre prosent i 2017, og én prosent i 2018. Rundt regnet utgjør dette omtrent 400 personer i 2017 og 130 personer i 2018.

Figur 9 Utviklingen i sysselsettingen i informasjon og kommunikasjon. Prognose for 2017 og 2018

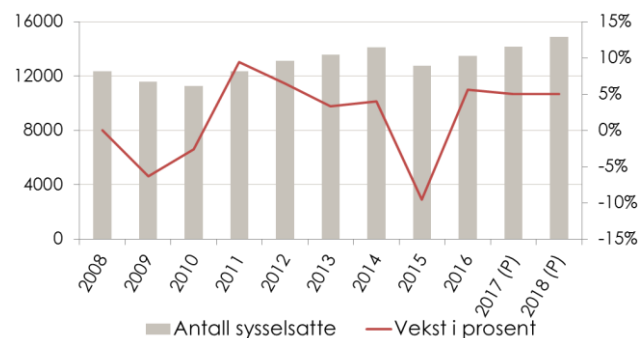

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Forretningsmessig tjenesteyting:

Forretningsmessig tjenesteyting sysselsetter 13 500 personer i Akershus. Det gjør næringen til den åttende største. Næringen har hatt god sysselsettingsvekst siden 2011, men veksten bråstoppet i 2015, for så å øke igjen i 2016. Asker og Bærum, Ullensaker og Skedsmo sysselsetter flest innen forretningsmessig tjenesteyting, og til sammen utgjør de 68 prosent av næringens sysselsatte. Nokas Aviation Security, ISS Facility service, Manpower og Adecco er de største virksomhetene.

Figur 10 Utviklingen i sysselsettingen i forretningsmessig tjenesteyting. Prognose for 2017 og 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Næringen domineres av bemannings- og rekrutteringsbedrifter. Selv om sysselsettingsveksten har vært merkbart i mange kommuner er det Ullensaker som har hatt størst vekst. Det er rundt 400 flere personer sysselsatt innen forretningsmessig tjenesteyting fra 2015 til 2016 i Ullensaker. Veksten er knyttet til den nye terminalen på Oslo Lufthavn der NOKAS står for sikkerhetskontrollen, samt at øvrig sikkerhet har økt sin bemanning.

Bedriftsundersøkelser virker samstemte i at markedsutsiktene for næringen er i bedring. Omsetningen innen arbeidskrafttjenester økte med 5,5 prosent fra 2. kvartal til 3. kvartal 2017, viser sesongjusterte tall. Dette er den største økningen siden 1. kvartal 2012. På bakgrunn av denne informasjonen forventer NAV Akershus at sysselsettingen innen forretningsmessig tjenesteyting øker med fem prosent i begge år. Det er en økning på om lag 700 personer årlig.

Lite konjunkturutsatte næringer

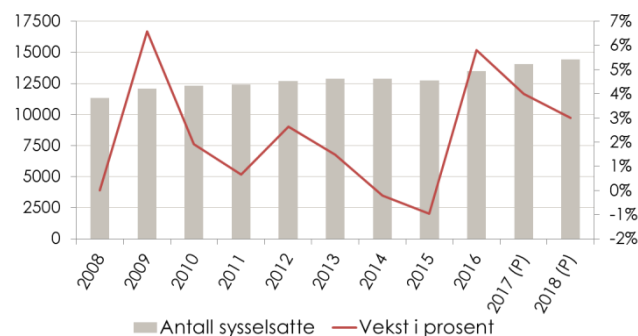
Offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring:

Den niende største næringen er offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring som sysselsetter 13 500 personer i Akershus. De største virksomhetene innenfor denne næringen er Forsvarets forskningsinstitutt, Follo politistasjon, Romerike Politikammer og Ullersmo fengsel. Kommunene er også store arbeidsgivere her, og på grunn av høy befolkningsvekst i fylket ser vi at disse vokser. Sysselsettingen i næringen økte fra 2015 til 2016 med 5,8 prosent, noe som tilsvarer 740 personer.

Over halvparten av veksten kom på Øvre Romerike, og spesielt på Ullensaker. Denne regionen har hatt høy befolkningsvekst i mange år, og dette gjenspeiler seg nå i økt sysselsetting og ikke minst flere sysselsatte innenfor de kommunale tjenestene. Vi forventer også sysselsetningsvekst i denne regionen framover på grunn av økningen i antall ansatte på blant annet Politiets utlendingsinternat Trandum, Politiets utreisecenter og Tolletaten som alle hører til Oslo Lufthavn. Vi ser også at antallet ledige stillinger innen kontorarbeid har økt og antallet ledige har sunket. NAVs bedriftsundersøkelse fra 2017 viser derimot en dempet optimisme, men virksomhetene er mer positive enn i 2016.

NAV Akershus mener den positive trenden vil fortsette, men ikke like mye som i 2016. Det anslås at veksten i 2017 vil være på fire prosent, og i 2018 på tre prosent. Dette tilsvarer henholdsvis 675 og 700 personer.

Figur 11 Utviklingen i sysselsettingen i offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring. Prognose for 2017 og 2018.

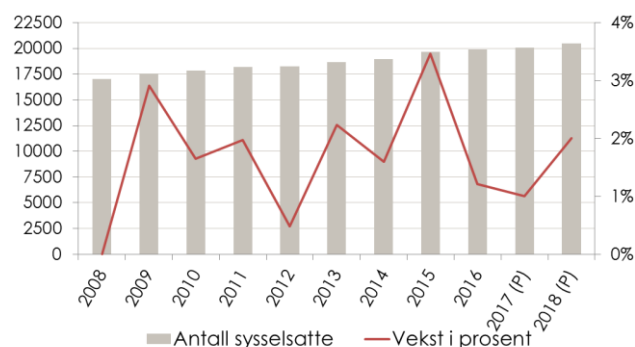
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Undervisning:

Undervisningssektoren sysselsetter i underkant av 20 000 personer i Akershus, og er med det den fjerde største næringen i fylket. De største virksomhetene er Universitetet for miljø og biovitenskap i Ås (NMBU), Kriminalomsorgens utdanningscenter og Høgskolen i Oslo og Akershus på Kjeller. Det er også mange store videregående skoler i Akershus med over 150 ansatte. Fra 2015 til 2016 var det en sysselsetningsvekst på 1,2 prosent som tilsvarer 237 personer.

Igjen var det Øvre Romerike som sto for over halvparten av sysselsetningsveksten. Dette har igjen sammenheng med den store befolkningsveksten i regionen.

Figur 12 Utviklingen i sysselsettingen i undervisning. Prognose for 2017 og 2018.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

NAVs bedriftsundersøkelse viser at det er flere som forventet en økning i sysselsettingen sammenlignet med året før, og at svært få tror på nedgang. I 2017 har gjennomsnittsledigheten falt med 50 personer, og det er for grunnskolelærere

ledigheten har blitt redusert mest. I november 2017 ble «lærernormen» vedtatt i statsbudsjettet, og vi kan derfor vente oss at det vil bli en ytterligere økning i antall grunnskolelærere fra og med skoleåret 2018/2019.

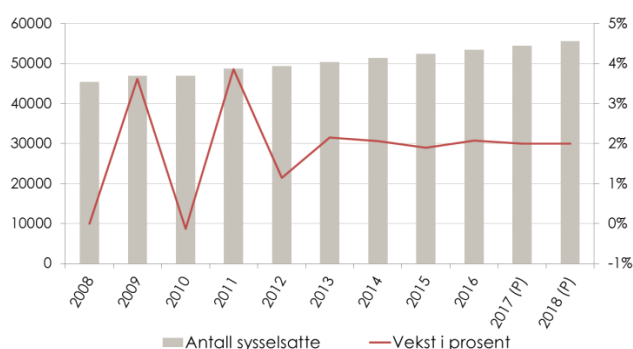
NAV Akershus tror på bakgrunn av dette at sysselsettingen vil øke med én prosent eller 200 personer i 2017, og videre med to prosent eller om lag 400 personer i 2018.

Helse- og sosialtjenester:

Helse- og sosialtjenester er den største næringen i Akershus, og sysselsetter over 53 400 personer. Det er 20 prosent av alle de sysselsatte i fylket. Sysselsettingsveksten i næringen har ligget stabilt på rundt to prosent de siste tre årene. Det tilsvarer en vekst på om lag 1 000 personer årlig. Nesten en fjerdedel av økningen fra 2015 til 2016 kom i Asker, der Aleris etablerte seg i 2015 og økte bemanningen med over 350 personer.

De største foretakene innenfor denne næringen er sykehusene, og Akershus har flere store aktører. Ahus på Lørenskog har over 6000 ansatte, men Bærum sykehus og Sunnaas på Nesodden er også store. Det er også flere store sykehjem og bo- og behandlingssenter i denne næringen, i tillegg til barnehagene.

Figur 13 Utviklingen i sysselsettingen i helse- og sosialtjenester. Prognose for 2017 og 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå

I NAVs bedriftsundersøkelse for 2017 var foretakene like positive til sysselsettingen som året før. Dette er en næring med stort arbeidskraftbehov, og stramheten er fortsatt betydelig. Det er stadig behov for faglært og kvalifisert personell, og spesielt sykepleiere og helsefagarbeidere er etterspurt.

Gjennomsnittsledigheten for helse, pleie og omsorg har falt med over 60 personer fra samme tid i fjor, og antallet ledige stillinger har økt med ti prosent.⁴ Det er lite som tyder på at behovet for flere ansatte i denne næringen skal være noe mindre i årene framover.

NAV Akershus anslår at sysselsettingsveksten vil holde seg på samme nivå som tidligere, og øke med to prosent i 2017 og to prosent i 2018. Det tilsvarer omtrent 1000 personer i begge årene.

Tilbudet av arbeidskraft i Akershus

I vurderingen av arbeidskrafttilbudet i fylket legges det vekt på flere ting. Først og fremst må endringer i befolknings sammensetningen legges til grunn, spesielt i de mest yrkesaktive aldersgruppene. Deretter må utviklingen i arbeidsstyrken, som er summen av de sysselsatte og de arbeidsledige vurderes, i tillegg til eventuelle endringer i yrkesdeltakelsen i de ulike aldersgruppene (se faktaboks).

Faktaboks Arbeidsstyrke og yrkesandel

Arbeidsstyrken er summen av de sysselsatte og arbeidsledige i yrkesaktiv alder (15-74 år), og tilsvarer tilbudet av arbeidskraft. Arbeidsstyrken er påvirket av størrelsen på befolkningen i yrkesaktiv alder og yrkesandelen.

Yrkesandelen eller yrkesfrekvensen er den yrkesaktive delen av hele befolkningen i en gitt aldersgruppe, som oftest mellom 15-74 år, uavhengig av arbeidsstyrkestatus. Yrkesandelen er lavere blant de yngste og eldste aldersgruppene fordi mange enten er under utdanning eller har gått av med pensjon. Yrkesandelen varierer gjerne i takt med konjunktorene. I nedgangstider trekker flere seg ut av arbeidslivet og yrkesandelen synker, mens i oppgangstider og godt arbeidsmarked vil flere søke seg inn i arbeidslivet.

Det må også tas hensyn til at det ikke alltid er samsvar mellom tilbudet av arbeidskraft og arbeidsstyrken innad i et fylke på grunn av pendling. Nærheten til Oslo gjør at Akershus er et fylke med mye ut- og innpendling. Typisk for Akershus er at utpendlingen er større enn innpendlingen, som betyr at fylket har nettoutpendling.

⁴ Noe av økningen kan skyldes den nye stillingsportalen og samarbeidet mellom NAV og finn.no, men vi tolker allikevel økningen som et tegn på at de etterspør arbeidskraft.

Tilbudet av arbeidskraft i Akershus er derfor lik arbeidsstyrken i fylket pluss innpendling fra andre fylker. Nærheten til Oslo forklarer den store utpendlerandelen, sammen med gunstige boligpriser og høy boligutbygging i Akershus.

Befolkningsutviklingen

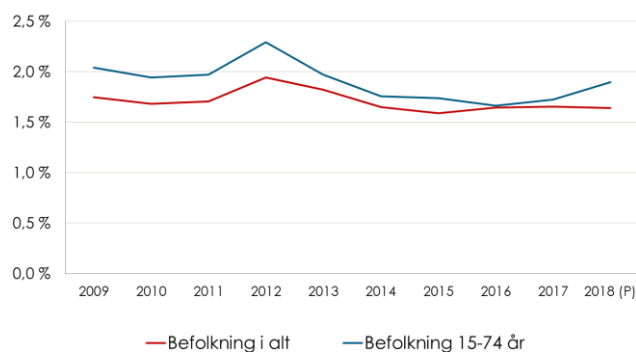
Befolkningen i Akershus fortsetter å vokse og var ved inngangen av første kvartal 2017 på 604 368 personer. Befolkningsveksten i 2016 var med det på 1,7 prosent. SSBs mellomalternativ forventer at veksten vil være på 1,4 prosent i 2018. Dette er noe lavere enn for foregående år. NAV Akershus tror dette er en for lav antakelse, da befolkningen i fylket ved utgangen av tredje kvartal allerede hadde økt med 1,3 prosent.

Denne veksten skyldes i stor grad høy befolkningsvekst i 2. kvartal på grunn av høy innenlandsk nettoinnflytting, samt at nettoinnvandringen noe overraskende ligger på samme nivå som i 2016. Ved utgangen av 3. kvartal var den innenlandske nettoinnflyttingen på omtrent 1000 flere personer enn ved samme kvartal i 2016.

Alle regionene i Akershus har hatt befolkningsvekst, og veksten har vært særlig høy på Øvre Romerike. Ullensaker er den kommunen i landet med høyest befolkningsvekst i en årrekke. Stadig utvidelse av Oslo Lufthavn og tilknyttede virksomheter som skaper nye arbeidsplasser er en av hovedforklaringene. Dette er gjennomgående for befolkningsveksten i hele fylket, da sysselsettingsveksten går forut for befolkningsveksten. Personer som flytter gjør det fordi de har en arbeidstilknytning til stedet de flytter til. Boligprisene er i tillegg merkbart lavere i Akershus når vi sammenligner med Oslo, og boligbyggingen har vært stabilt høy den siste tiden.

Dermed forventer NAV Akershus at befolkningen som helhet vil øke med 1,6 prosent i 2018. Befolkningen vil med det være større enn 614 000 personer.

Figur 14 Prosentvis endring i folkemengden fra året før. Akershus per 1.januar 2009-2017, prognose for 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå og NAV Akershus' anslag

Et godt arbeidsmarked og gode boligpriser i fylket har ført til en relativt høy nettoinnflytting av personer i yrkesaktiv alder. Befolkningen i yrkesaktiv alder (15-74 år) har i Akershus vokst jevnt de siste fire årene med om lag 1,7 prosent i året, noe som er en betraktelig høyere vekst enn i landet for øvrig. Dette er en trend vi tror vil fortsette i 2018, men med noe mindre vekst. På bakgrunn av dette legges det til grunn at veksten i nevnte aldersgruppe vil være på 1,9 prosent, og ende på om lag 456 000 personer.

Arbeidsstyrken og yrkesdeltakelsen

Arbeidsstyrken er som nevnt summen av de sysselsatte og arbeidsledige i yrkesaktiv alder (15-74 år), og tilsvarer tilbudet av arbeidskraft i fylket. Endringer i arbeidsstyrken kan ha flere årsaker. Det kan både skyldes endringer i befolkningen generelt og endringer i yrkesdeltakelsen. I befolkningen vil det alltid være personer som går inn og ut av arbeidsstyrken av ulike årsaker, for eksempel på grunn av utdanning eller pensjon.

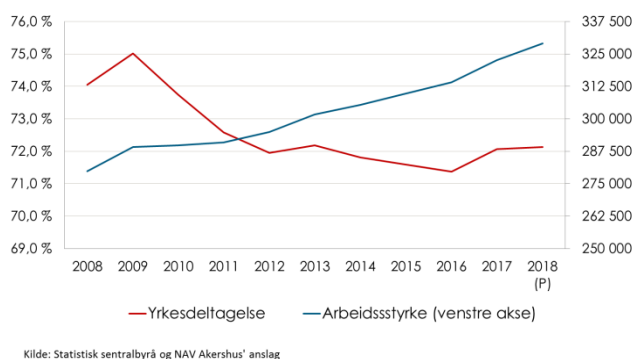
Yrkesdeltakelsen kan beskrives som den yrkesaktive delen av befolkningen i alderen 15-74 år. Variasjoner i yrkesdeltakelsen følger i stor grad konjunktorene. I oppgangstider vil flere søke seg inn i arbeidslivet og yrkesdeltakelsen øker, mens i nedgangstider vil flere trekke seg ut av arbeidslivet og bidra til at yrkesdeltakelsen synker. Det er diskutert om personer i nedgangstider velger å trekke seg ut av

arbeidsstyrken og heller mottar offentlige stønader framfor å være arbeidsledig. Denne tendensen virker imidlertid å være svakere i Akershus enn i andre fylker, noe som kan tyde på et godt arbeidsmarked og som igjen fører til at arbeidsstyrken vokser.

Fra 2016 til 2017 økte arbeidsstyrken i Akershus markant med 2,7 prosent og 8 500 personer. Det er den høyeste veksten både i prosent og antall siden 2009. I og med at arbeidsstyrken økte mer enn befolkningen, medførte dette også en økning i yrkesfrekvensen i fylket med én prosent, fra 71,4 til 72,1 prosent. En tredjedel av veksten i arbeidsstyrken kom i Bærum, mens av regionene var det Øvre Romerike som hadde høyest vekst.

Høy innflytting til fylket på grunn av et bedre arbeidsmarked her enn i andre deler av landet, samt et mer gunstig boligmarked for personer i etableringsfasen, er med på å forklare økningen i arbeidsstyrken. Det kan også se ut til at Akershus har kommet seg etter nedgangskonjunkturen noe raskere enn resten av landet, at og dette har resultert i et godt og attraktivt arbeidsmarked.

Figur 15 Utviklingen i yrkesdeltakelse og arbeidsstyrke i Akershus

Den positive trenden ser ut til å fortsette, men med noe lavere vekst. På bakgrunn av dette forventer NAV Akershus at arbeidsstyrken kommer til å øke med to prosent i 2018, eller 6 400 personer. Dermed vil også yrkesdeltakelsen holde seg stabil på 72 prosent.

Pendling

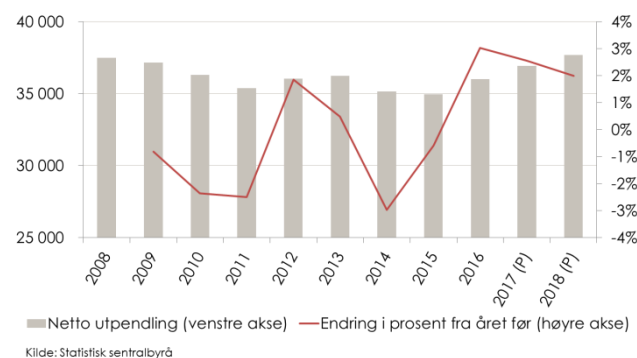
Pendling er et viktig element for å skape balanse mellom tilbud og etterspørsel i et velfungerende arbeidsmarked. Akershus er det fylket i landet med flest utpendlere, og nest flest innpendlere, etter Oslo. Det er flere som bor i Akershus og pendler ut av fylket, enn det er personer som bor i andre fylker og pendler inn. Dette medfører at Akershus har nettoutpendling. En hovedårsak til dette er den geografiske nærheten til Oslo.

Faktaboks Pendling

Pendling beregnes ut fra differansen mellom sysselsatte som har sitt arbeidssted i fylket og de sysselsatte som bor i fylket. Differansen kaller vi nettoppendling. Når vi snakker om innpendling snakker vi om de som bor i et annet fylke, men jobber i Akershus, og på samme måte er utpendling de som bor i Akershus, men jobber i et annet fylke.

Pendlermønsteret i Akershus har holdt seg stabilt de siste årene. Om lag 41 prosent av de bosatte pendler ut av fylket, mens 33 prosent av de som arbeider i fylket pendler inn. Bærum, Ullensaker, Skedsmo og Lørenskog er de eneste kommunene i fylket som har nettoinnpendling, og i fylket som helhet er det om lag 110 000 som bor og jobber i samme kommune. Det er også stor pendling mellom kommunene i fylket.

Figur 16 Utviklingen i netto utpendling og endring fra året før

Innflyttingen til Akershus i 2016 var på nesten 33 000 personer, og var med det enda høyere enn i 2015. Utflyttingen gikk noe ned, men ikke mer enn at nettoinnflyttingen økte med fire prosent. Antall ut- og innpendlere økte også, samtidig med at ledigheten har falt mye gjennom hele året. NAV Akershus anslår at nettoutpendlingen i inneværende år øker

med 2,6 prosent til 36 900 personer, og videre med to prosent til 37 700 personer i 2018.

Tilpasningen på arbeidsmarkedet og stramhetsvurdering

Tilpasning på arbeidsmarkedet handler om forholdet mellom tilbudet av jobber og etterspørselen etter arbeidskraft. Et grovt mål på tilpasningen er ledigheten. Er det høy ledighet kan det tolkes som at det ikke er stort behov for arbeidskraft blant virksomhetene.

Et annet mål på tilpasningen på arbeidsmarkedet er det vi kaller for stramheten. Et element i dette er om virksomhetene får tak i arbeidskraft med den kompetansen de ønsker, eller om det er mangel på arbeidskraft med ønsket kompetanse. Det kan være høy ledighet selv om det er mange ledige jobber fordi tilgangen på arbeidskraft, de ledige, ikke har rett kompetanse. Stramheten kan måles ved å se på forholdet mellom personer som er sysselsatt og personer virksomhetene oppgir at de mangler.

NAVs bedriftsundersøkelse for 2017 viser at det i sum ikke var veldig vanskelig for virksomhetene å skaffe kvalifisert arbeidskraft. Det er en litt lavere andel virksomheter i 2017 som oppgir at de har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse enn det var i 2016. Det gjaldt også andelen som oppgir at de valgte å ikke ansette noen på grunn av for få kvalifiserte søkere. Arbeidsmarkedet synes med andre ord mindre stramt enn tidligere, men det er stor forskjell på de forskjellige næringene.

Det er innen undervisning, bergverksdrift og utvinning og helse- og sosialtjenester at mangelen på arbeidskraft er størst. Innen undervisning og helse kan det dessuten være få muligheter til å ansette personer med ingen, lavere eller annen formalkompetanse enn det søkes etter. Stramheten innen de to næringene er tydelig i ledighetsstatistikken der antallet utlyste stillinger og antallet ledige personer tangerer hverandre. Det er perioder med flere ledige stillinger enn det er ledige arbeidssøkere. Virksomheter innen overnatting og servering rapporterer også om økt stramhet. Det er spesielt kokker det søkes etter. Det ser ikke ut til at

virksomhetene har gitt opp å rekruttere siden stillingsutlysningene innen bransjen ligger stabilt.

I NAV Akershus' markedsundersøkelse høsten 2017 fikk vi mer informasjon rundt stramheten i fylket. Veldig mange virksomheter svarte at det er manglende norskkunnskaper og manglende formalkompetanse i form av fagbrev eller lignende som er årsak til rekrutteringsproblemene. Dessuten blir det større og større behov for ansatte med IT-kompetanse. Det er første gang vi ser behov for IT-konsulenter av et visst omfang i Akershus.

Mangelen på arbeidskraft totalt i Akershus ble mindre fra 2016 til 2017, men reduksjonen er ikke utenfor feilmarginen. NAV Akershus tolker likevel dette som et tegn på et noe mindre strammere arbeidsmarked.

Arbeidsledigheten i Akershus

Utviklingen i arbeidsledigheten må ses i sammenheng med utviklingen både i arbeidsstyrken og yrkesdeltakelsen, samt utviklingen i sysselsettingsnivået. Arbeidsstyrken økte som nevnt mye i 2017, og med økt sysselsetting og en høyere yrkesdeltakelse har ledigheten sunket jevnt gjennom hele året.

Faktaboks Ledighet

Helt ledige arbeidssøkere omfatter alle arbeidssøkere som har vært uten arbeid de siste to ukene, og er tilgjengelige for det arbeidet som søkes. Omtales ofte bare som «Helt ledige» eller «Ledighet» i statistikken.

Hovedregelen er at man anses som arbeidssøker hos NAV hvis man har meldt seg eller fornyet meldingen i løpet av de to siste ukene. I statistikken vises beholdningstall ved utgangen av måneden hvis ikke annet er oppgitt. Der det vises til gjennomsnitt er det beregnet gjennomsnitt av beholdningen ved utgangen av måneden i perioden som omtales.

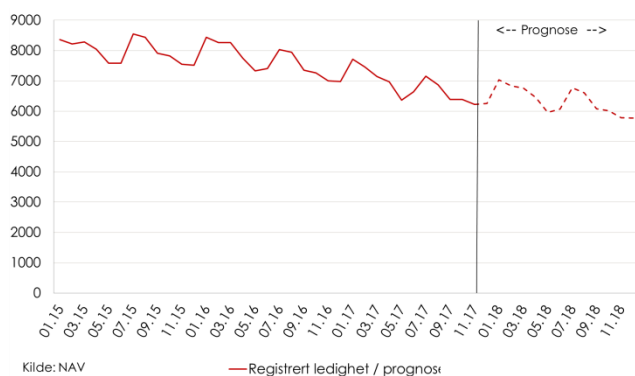
Yrkesandelene har økt i alle aldersgruppene bortsett fra i gruppene 20-24 år og 67-74 år, og vi kan derfor anta at nedgangen i ledigheten skyldes at flere er i jobb, fremfor at flere har trukket seg ut av arbeidsstyrken. Dette gjør seg også gjeldende ved den økte arbeidsstyrken, og blir også støttet av Økonomiske analyser⁵ fra SSB som skriver at

⁵ Økonomiske analyser 4/2017

ledigheten faller fordi sysselsettingsveksten er større enn veksten i arbeidsstyrken.

Ledigheten ligger an til å ende på et årsgjennomsnitt på 6 800 personer eller 2,1 prosent av arbeidsstyrken. Det tilsvarer en reduksjon på 870 personer sammenlignet med 2016. For 2018 antas ledigheten å fortsatt synke, men noe mer moderat enn det vi har sett i 2017. NAV Akershus tror at ledigheten for 2018 vil få et årsgjennomsnitt på 6 350 personer eller 1,9 prosent av arbeidsstyrken.

Figur 17 Faktisk ledighetsutvikling og prognose i Akershus 2015-2018 per måned

Kilde: NAV

— Registrert ledighet / prognose

sysselsatte. Det er mye sterkere enn antatt. Fjorårets anslag var på 0,6 prosent.

Videre forventet vi en mye svakere vekst i arbeidsstyrken enn det som ble realiteten. At innflyttingen til Akershus skulle øke så mye som den gjorde ble ikke forutsett. Innflyttingen er tydelig drevet av arbeidsmarkedet siden befolkningen økte mest i arbeidsdyktig alder. Dette gjorde at yrkesandelen ble på 72,1 prosent, ett prosentpoeng mer enn anslaget på 71,1 prosent.

Fordi sysselsettingsveksten og veksten i arbeidsstyrken ble større enn forventet, ble også reduksjonen i ledigheten også kraftigere enn forventet i 2017.

Vurdering av fjorårets anslag

I fjorårets prognose undervurderte vi sentraliseringstendensene i sysselsettingen og befolkningsutviklingen, som vi mener er hovedgrunnen til den sterke sysselsettingsveksten i Akershus. Sentraliseringstendensene gjør at veksten i sysselsettingen og befolkningen er mye sterkere enn i landet for øvrig. Følgelig er reduksjonen i ledigheten tilsvarende større, om vi skal sammenligne oss med landet. Dette gjør at det er lett å feilvurdere effektene av den generelle konjunkturen.

I 2016 var det tegn til bedring i arbeidsmarkedet, og NAV Akershus skrev om at det var en svak optimisme i arbeidsmarkedet. Det kan synes som at det også var tilfelle, men siden det ikke bare er konjunkturen i seg selv som påvirker sysselsettingen i Akershus, men også innflytting av virksomheter, spesielt i Ullensaker og Øvre Romerike, så virker bedringen i arbeidsmarkedet kraftigere enn konjunkturen skulle tilsi. Sysselsettingen i Akershus økte med 1,6 prosent, eller 3 200

Appendix

	2016	2017	2018
Total befolkning	594 533	604 368	614 300
Befolkning 15 - 74 år	440 022	447 622	456 122
Arbeidsstyrken	314 041	322 584	329 000
Nettoutpendling*	36 019	36 943	37 683
Total sysselsetning*	266 773	270 918	276 345
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	2166	2058	1955
05-09 Bergverksdrift og utvinning	3335	3235	3138
10-33 Industri	13158	12961	13220
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	1913	2009	2109
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	19940	20937	21774
45-47 Varehandel, motorvognreparasjoner	51269	52294	53079
49-53 Transport og lagring	19218	19314	19411
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	8829	9447	10108
58-63 Informasjon og kommunikasjon	13976	13557	13421
64-66 Finansiering og forsikring	3410	3308	3208
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	18482	17928	18107
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	13494	14169	14877
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	13490	14030	14450
85 Undervisning	19864	20063	20464
86-88 Helse- og sosialtjenester	53467	54536	55627
90-99 Personlig tjenesteyting	8676	8936	9204
00 Uoppgitt	2086	2138	2192
Ledighet som andel av arbeidsstyrken*	7670	6798	6348

Kilde: Statistisk sentralbyrå og NAV

*Prognose for 2017 og 2018

	2016	2017	2018
Total befolkning	1,6 %	1,7 %	1,6 %
Befolkning 15 - 74 år	1,7 %	1,7 %	1,9 %
Arbeidsstyrken	1,4 %	2,7 %	2,0 %
Nettoutpendling*	3,0 %	2,6 %	2,0 %
Total sysselsetning*	1,2 %	1,6 %	2,0 %
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	-9,7 %	-5,0 %	-5,0 %
05-09 Bergverksdrift og utvinning	-5,8 %	-3,0 %	-3,0 %
10-33 Industri	-2,7 %	-1,5 %	2,0 %
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	7,4 %	5,0 %	5,0 %
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	8,6 %	5,0 %	4,0 %
45-47 Varehandel, motorvognreparasjoner	0,9 %	2,0 %	1,5 %
49-53 Transport og lagring	0,1 %	0,5 %	0,5 %
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	7,7 %	7,0 %	7,0 %
58-63 Informasjon og kommunikasjon	-3,2 %	-3,0 %	-1,0 %
64-66 Finansiering og forsikring	-5,3 %	-3,0 %	-3,0 %
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	-2,9 %	-3,0 %	1,0 %
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	5,6 %	5,0 %	5,0 %
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	5,8 %	4,0 %	3,0 %
85 Undervisning	1,2 %	1,0 %	2,0 %
86-88 Helse- og sosialtjenester	2,1 %	2,0 %	2,0 %
90-99 Personlig tjenesteyting	1,7 %	3,0 %	3,0 %
00 Uoppgitt	-21,2 %	2,5 %	2,5 %
Ledighet som andel av arbeidsstyrken*	2,4 %	2,1 %	2,0 %

Kilde: Statistisk sentralbyrå og NAV

*Prognose for 2017 og 2018

2017 Måned	Antall ledige	Prosent av arbeidsstyrken
Januar	7 714	2,4 %
Februar	7 460	2,3 %
Mars	7 151	2,2 %
April	6 973	2,2 %
Mai	6 370	2,0 %
Juni	6 640	2,1 %
Juli	7 155	2,2 %
August	6 870	2,1 %
September	6 389	2,0 %
Oktober	6 386	2,0 %
November	6 219	1,9 %
Desember*	6 253	1,9 %
Årsgjennomsnitt	6798	2,2 %

Kilde: NAV

*Prognose for desember

2018 Måned	Antall ledige	Prosent av arbeidsstyrken
Januar	7 034	2,1 %
Februar	6 843	2,1 %
Mars	6 765	2,1 %
April	6 453	2,0 %
Mai	5 957	1,8 %
Juni	6 072	1,8 %
Juli	6 775	2,1 %
August	6 612	2,0 %
September	6 080	1,8 %
Oktober	6 019	1,8 %
November	5 785	1,8 %
Desember	5 778	1,8 %
Årsgjennomsnitt	6348	1,9 %

Kilde: NAV